

Toplantı : 16

## CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 689

**633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 36 ncı Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna 3 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifinin Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu. (M. Meclisi : 2/669; C. Senatosu : 2/115)**

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 419)

*Millet Meclisi  
Genel Sekreterliği  
Kanunlar Müdürlüğü  
Sayı : 4520*

17 . 3 . 1977

### CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 15 . 3 . 1977 tarihli 61 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 36 ncı maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna 3 geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur. Saygılarımla.

*Kemal Güven  
Millet Meclisi Başkanı*

---

*Not : Bu teklif 5 . 7 . 1976 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 15 . 3 . 1977 tarihli 61 nci Birleşiminde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 419)*

1 . 7 . 1976

### Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanunun 36 ncı maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna 3 geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte takdim edilmiştir. Gerekli işlemin yapılmasını saygılarımla istirham ederim.

*Yozgat Milletvekili  
Ömer Lütfi Zarrarsız*

### G E R E K Ç E

5 . 8 . 1965 tarihinde yürürlüğe giren 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı kuruluş ve görevleri hakkında kanun bu kuruluşa yeni bir hüviyet kazandırmıştır. Ancak, Kanunun 11 senelik uygulaması esnasında bir takım aksaklıklar olduğu görülmüştür. Bu aksaklıkların giderilerek Diyanet İşleri Başkanlığının merkez ve iller kuruluşunda daha rahat ve verimli çalışmalarını yapabilmek için bu teklif hazırlanmıştır.

Birinci maddenin gerekçesi :

633 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi gerçinçe açık kalan aylıklı veya ücretli imam - hatipliklere bu kanunun 22 nci maddesinde yazılı nitelikte istekli bulunmadığı takdirde yeterli din bilgisine sahip olduğu imtihanla tespit edilen en az ilkokul ve Kur'an kursu mezunu vekâleten atanmaktadır. İmam - hatip liseleri 1 nci veya 2 nci devre mezunlarından açık bulunan imam - hatiplik kadrolarına yeteri kadar istekli çıkmadığından 11 senedir 36 ncı madde çalıştırılmış, bugün sayıları takriben 20 000 (Yirmibin)e yaklaşan vekil imam - hatip görevli kitlesi teşekkül etmiştir. Bu vekil imam - hatipler çalışan her kamu hizmetlisi için tanınan özlük haklarından ve sosyal haklardan mahrumdurlar. Görevinden izinli olarak ayrılanlardan ücretleri kesilir. Bunlardan ağır hasta olarak hastanede yatanın derhal ücretleri kesilir. İstirahatli ve raporlu oldukları sürece kendilerine ücret ödenmez. Ayrıca görev emniyetleri yoktur. Her an bulunduğu kadroya bir asil imam - hatip tayini ile görevinden ayrılacağı endişesi içinde manen huzursuzdur. Bu durum sosyal adalet ve eşitlik prensiplerine uymamaktadır. Kaldı ki, Anayasanın 41 nci maddesinde «İktisadî ve sosyal hayat, adalet, tam çalışma esası ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenir.» denmekte 42 nci maddede ise «... Devlet çalışanların insanca yaşamaları ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için, sosyal, iktisadî ve mali tedbirlerle çalışanları korur ve çalışmayı destekler...» denerek Devletçe çalışanlar için kararlılık ve onları koruma teminatı vaat edilmiştir. Yukarıda beyan olunan sebeplerle Kanunun 36 ncı maddesi değiştirilerek güç şartları içinde görev yapan ve fakat görev emniyeti bulunmayan vekil imam - hatipler asalete geçirilmişlerdir.

İkinci maddenin gerekçesi :

Geçici madde 8. — Bu madde ile vekil imam - hatiplikte geçen hizmet süresi kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sureti ile değerlendirilmiştir.

Serbest meslekte geçmiş hizmetlerin değerlendirildiği şu ortamda vekâleten de olsa resmî hizmette geçen bu sürenin değerlendirilmesi haksızlıktır.

Geçici madde 9. — Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarındaki cami görevlileri ile aynı hizmeti ifa eden mülhak vakıflara ait cami ve mescitlerdeki cami görevlileri hizmet eşitliğine rağmen özlük ve sosyal haklar bakımından farklı durumdadırlar. Bunların da Diyanet İşleri Başkanlığına bağlanarak eşitlik, vazife ve idarede yeknesaklık sağlanmıştır.

Geçici madde 10. — Liyakat ve ehliyetlerini imam - hatiplik için yapılan imtihanların aynını içine alan bir imtihanla ispat ederek göreve tayin edilmiş bulunan, esasen imam - hatibin bulunmadığı zamanlarda imam - hatiplik vazifesi fiilen yapan Kur'an kursu öğreticisi ile müezzinlerin açık kalan imam - hatipliklere naklen tayin edilmişlerdir. Bu ise hem görevin aksamamasını sağlamıştır, hem de bu mevzuda yıllardır devam eden talebi karşılamıştır.

3 ncü ve 4 ncü maddelerin gerekçesi :

Bu maddeler yürürlük maddeleridir.

### Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu

*Cumhuriyet Senatosu*  
*Bütçe ve Plan Komisyonu*  
*Esas No. : 2/115*  
*Karar No. : 53*

22 . 3 . 1977

### Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 15 Mart 1977 tarihli 61 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 36 ncı maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna 3 gecici madde eklenmesine dair Kanun teklifi, Millet Meclisi Başkanlığının 17 Mart 1977 tarihli ve 4520 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonumuzun 22 Mart 1977 tarihli Birleşiminde Diyanet İşleri Başkanlığı temsilcisi de hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

I. - Teklif, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 36 ncı maddesinin değiştirilerek, istekli bulunmadığından açık kalan imam - hatipliklere vekâleten atanmış olanların, bu vekillikleri sırasındaki hizmet süreleri öğrenim durumlarına göre kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sayılarak asil imam - hatip olarak atanmalarını.

Bunun yanı sıra anılan kanuna geçici maddeler eklemek suretiyle, Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarındaki cami görevlileri ile aynı hizmeti gören mülhak vakıflara ait cami ve mescitlerdeki görevlilerin Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarına, mülhak vakıflarda geçen hizmet sürelerinin değerlendirilerek atanmalarını.

Açık bulunan imam - hatipliklere 633 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde yazılı nitelikte istekli bulunmadığı takdirde, bu kanunun neşri tarihinde Kur'an kursu öğretici ve müezzinlerden isteyenlerin asil imam - hatip olarak naklen atanmalarını.

Öngörmektedir.

633 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin imam - hatiplik için aradığı nitelikte istekli bulunmadığında aynı kanunun 22 nci maddesi işletilerek en az ilkokul ve Kur'an kursu mezunları vekil imam - hatip olarak atanmaktadır. Ancak vekâlet müessesesinin bir gereği olarak bu kişilerin görev emniyetinin bulunmaması, manevi huzursuzluğa neden olmaktadır. Ayrıca, mülhak vakıflara ait cami ve mescitlerde görev yapanların Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarında yer almaması, aynı görevi yapanlar arasında eşitsizliğe, vazife ve idarede yeknesaklığın sağlanmasına mani olmaktadır.

Teklifin kanunlaşması halinde, bu sorunların ortadan kalkacağı görüşünden hareketle, Komisyonumuz işbu teklifi benimsemiştir.

II. - Millet Meclisi metninin 1. 2, 3 ve 4 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III. - Teklifin bir an önce kanunlaşması ile, sayıları 20 bine yaklaşan vekil imam - hatiplerin güvenliklerinin ve istikballerinin teminat altına alınmasının sağlayacağı yararı gözeten Komisyonumuz, Genel Kurulda teklifin öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunu da karar altına almıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Ankara <i>Yiğit Köker</i>	Başkanvekili C. Bşk. S. Ü. <i>Selâhaddin Babüroğlu</i>	Sözeti Zonguldak <i>Ahmet Demir Yüce</i>
Kâtip Balıkesir <i>Raif Eriş</i>	Aydın Halil Goral Toplantıda bulunamadı	C. Bşk. S. Ü. Zeyyat Baykara Toplantıda bulunamadı
C. Bşk S. Ü. Fethi Çelikbaş Toplantıda bulunamadı	Erzincan Niyazi Ünsal Toplantıda bulunamadı	Gaziantep <i>İ. Tevfik Kutlar</i>
Gümüşhane <i>Ö. Naci Bozkur</i>	Kahramanmaraş Adnan Karaküçük Raporlu	Kars <i>Y. Ziya Ayrım</i>
Kütahya Ahmet Özmumcu Toplantıda bulunamadı	Tabii Üye Karşıyım <i>Haydar Tunçkanat</i>	Trabzon <i>Hasan Güven</i>

YOZGAT MİLLETVEKİLİ  
ÖMER LÜTFİ ZARARSIZ'IN  
TEKLİFİ

633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 36 ncı Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna 3 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi.

**MADDE 1.** — 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**Madde 36.** — Bu Kanunun 22 nci maddesi (f) bendinde yazılı nitelikte istekli bulunmadığı için açık kalan imam hatipliklere vekâleten atanmış olanlardan, bu Kanunun neşri tarihinde görevi başında olanlar müktesep derece ayıkları ile aynı göreve asil imam - hatip olarak atanmış sayılırlar.

**MADDE 2.** — 633 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 8 - 9 ve 10 ncü maddeler eklenmiştir.

**GEÇİCİ MADDE 8.** — Bu Kanunla asil imam - hatipliğe atanmış sayılanların vekil imam - hatiplikte geçen süreleri öğrenim durumlarına göre kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sureti ile değerlendirilir.

**GEÇİCİ MADDE 9.** — Bu Kanunun neşri tarihinde mülhak vakıflara ait cami ve mescitlerde görev yapan cami görevlileri, Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarına atanırlar. Mülhak vakıflarda geçen hizmet süreleri öğrenim durumlarına göre kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sureti ile değerlendirilir.

Mülhak cami görevlilerinden bu Kanunun neşrinden önce Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarına geçenlerin mülhak vakıflarda geçen hiz-

MİLLET MECLİSİNİN KABUL  
ETTİĞİ METİN

633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 36 ncı Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna 3 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi.

**MADDE 1.** — 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**Madde 36.** — Bu Kanunun 22 nci maddesi (f) bendinde yazılı nitelikte istekli bulunmadığı için açık kalan imam - hatipliklere vekâleten atanmış olanlardan, bu Kanunun neşri tarihinde görevi başında olanlar müktesep derece ayıkları ile aynı göreve asil imam - hatip olarak atanmış sayılırlar.

**MADDE 2.** — 633 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 8, 9 ve 10 ncü maddeler eklenmiştir.

**GEÇİCİ MADDE 8.** — Bu Kanunla asil imam - hatipliğe atanmış sayılanların vekil imam - hatiplikte geçen hizmet süreleri öğrenim durumlarına göre kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sureti ile değerlendirilir.

**GEÇİCİ MADDE 9.** — Bu Kanunun neşri tarihinde mülhak vakıflara ait cami ve mescitlerde görev yapan cami görevlileri, Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarına atanırlar. Mülhak vakıflarda geçen hizmet süreleri öğrenim durumlarına göre kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sureti ile değerlendirilir.

Mülhak cami görevlilerinden bu kanunun neşrinden önce Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarına geçenlerin mülhak vakıflarda geçen hizmet süreleri de öğrenim durumları-

BÜTÇE VE PLAN  
KOMİSYONUNUN KABUL  
ETTİĞİ METİN

633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 36 ncı Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna 3 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi.

**MADDE 1.** — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 2.** — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Teklif

met süreleri de öğrenim durumlarına göre kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi olarak değerlendirilir.

Bu gibilere Vakıflar Genel Müdürlüğünce veya mütevellilerce ödenmesi gereken ücretler Vakıflar Genel Müdürlüğüne irad kaydedilir.

**GEÇİCİ MADDE 10.** — Açık kalan imam - hatipliklere bu Kanunun 22 nci maddesinde yazılı nitelikte istekli bulunmadığı takdirde bu Kanunun neşri tarihinde görev başında olan Kur'an kursu öğretici ve müezzinlerden isteyenler asil imam - hatip olarak naklen tayin edilirler.

Aynı kadro için isteklilerin çokluğu halinde din bilgisinden aralarında açılan müsabaka imtihanında en çok puan alan atanır.

**MADDE 3.** — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 4.** — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

na göre kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi olarak değerlendirilir.

Bu gibilere Vakıflar Genel Müdürlüğünce veya mütevellilerce ödenmesi gereken ücretler Vakıflar Genel Müdürlüğüne irat kaydedilir.

**GEÇİCİ MADDE 10.** — Açık kalan imam - hatipliklere bu Kanunun 22 nci maddesinde yazılı nitelikte istekli bulunmadığı takdirde bu kanunun neşri tarihinde görev başında olan Kur'an kursu öğretici ve müezzinlerden isteyenler asil imam - hatip olarak naklen tayin edilirler.

Aynı kadro için isteklilerin çokluğu halinde din bilgisinden aralarında açılan müsabaka imtihanında en çok puan alan atanır.

**MADDE 3.** — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 4.** — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin

**MADDE 3.** — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 4.** — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

